

HÄLSÖHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

FORSKARSKOLAN HÄLSA OCH VÄLFÄRD

STUDIEGUIDE FÖR KURSEN

Vetenskapsteori, 7.5 högskolepoäng

Theory of Science, 7.5 credits

Lärare: John Hultberg och Sofia Kjellström

Kursen innehåller 5 seminarier.

Lokal: Konf1

Till tillfällen 2-4 ska alla deltagare reflektera över vad den lästa texten betyder för forskning inom området hälsa/välfärd (inklusive det egna avhandlingsarbetet) samt lämna in en rapport omfattande ca 1-2 sidor som läggs in i pingpong.

I. 21 aug 9-12 Introduktion och vetenskapsteori (John Hultberg)

Introduktion till kursen samt vad är vetenskap, framväxten av vetenskapen och olika vetenskapliga metoders kunskapsteoretiska utgångspunkter. Var Platon och Aristoteles vetenskapsmän? Vem uppfann vetenskapen?

Hansson, B. (2014). *Skapa vetande. Vetenskapsteori från grunden*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1-5

Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2007) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1

II. 4 sept 9-12 Popper, Kuhn och vetenskapen i samhället (John Hultberg)

Positivismen och kritiken av positivismen ur ett klassiskt vetenskapsteoretiskt synsätt. Detta seminarium tar upp förändringen bort från en kunskapsteoretisk reduktionism. Centralt är frågor kring sanning, verifikation och den vetenskapliga metoden – vad bråkar de om egentligen?

Hansson, B. (2014). *Skapa vetande. Vetenskapsteori från grunden*. Lund: Studentlitteratur. Kap 6-9

Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2007) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur. Kap 2

Reflektera över och skriv 1-2 sidor om:

- Vad är induktion-deduktion och hur skiljer sig Poppers hypotetisk-deduktiva version från dessa.
- Vad menas med verifierbarhetsprincipen och vilka problem fick Positivisterna med denna.
- Finns det ett underförstått, eller uttalat, paradigim inom din vetenskap och vilka uttryck tar den.

III. 18 sept 9-12 Epistemologi (och gender) (Sofia Kjellström)

Epistemologiska antaganden påverkar synen på vad som är riktig kunskap, seminariet behandlar frågor kring hur kan kunskap erhållas, och således valet av forskningsmetoder.

Belenky, M.F., Tarule, J.M., Goldberger, N.R., & Clinchy, B.M. (1997). *Women's Ways of Knowing: The Development of Self, Voice, and Mind*. New York: Basic Books.

Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2007) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur. Kap 15.

Det finns en föreläsning om boken i pingpong. Lyssna gärna innan seminariet.

Reflektera över och skriv 1-2 sidor om:

- Din egen utveckling i synen på kunskap utifrån Belenkys modell
- Om deltagare i studier har olika positioner utifrån Belenkys modell, hur kommer det påverka deras svar och medverkan vid t.ex. intervjuer.
- Vilken roll spelar gender i din forskning?
- Ser du några fler kopplingar mellan dagens texter och din avhandling?

IV. 2 okt 9-12 Hermeneutik, Social konstruktionism och senare vetenskapsteori

Kvalitativ vetenskapsteori och för-förståelsens dimension. Detta seminarium tar även upp frågan om hur forskaren sätts in i forskningsprocessen. Centralt är frågan om verkligheten framträder för oss direkt, eller om den är en produkt av den vetenskapliga processen – eller av vad?

Hansson, B. (2014). *Skapa vetande. Vetenskapsteori från grunden*. Lund: Studentlitteratur. Kap 10-13
Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2007) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur. Kap 9-12, 17-21

Reflektera över och skriv 1-2 sidor om:

- Om forskare tolkar och avgör vad som är fakta utifrån personliga, sociala eller politiska motiv och inte bara dokumenterar den, vad får det för konsekvenser för din forskning?
- Hermeneutik, grounded theory, fenomenologi, social konstruktivism etc. hur relaterar sig dessa till din forskning?

V. 23 okt 13-17 Examinationsseminarium (John Hultberg och Sofia Kjellström)

Examinationen sker genom ett seminarium där kursens teman diskuteras utifrån frågor på deltagarnas texter. Till detta seminarium ska du sammanföra de tidigare uppgifterna till en text som redogör för din syn på de genomgångna seminariernas frågeställningar samt beskriver den vetenskapsteoretiska grunden i ditt avhandlingsarbete. Denna text läggs in på pingpong senast den 20 oktober kl 8.00. Du ska också ha förberett dig genom att ha läst de andras bidrag samt föreslagit tre diskussionsfrågor som läggs in på pingpong senast 22 oktober kl 8.00. Efter seminariet ska texten bearbetas utifrån kommentarer till en slutgiltig version.

Litteratur

Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2007) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur. Finns även på engelska Alvesson, M. & Sköldberg, K. (2009) *Reflexive Methodology. New Vistas for Qualitative Research*. E-bok Sage
Belenky, M.F., Tarule, J.M., Goldberger, N.R., & Clinchy, B.M. (1997). *Women's Ways of Knowing: The Development of Self, Voice, and Mind*. New York: Basic Books.
Hansson, B. (2014). *Skapa vetande. Vetenskapsteori från grunden*. Lund: Studentlitteratur.

Du ska också söka artiklar som anknyter till ditt avhandlingsarbete och som diskuterar vetenskapsteoretiska frågor.

Referenslitteratur/Mer att läsa

Burr, V. (2003) *Social Constructionism*. London: Routledge.
Chalmers, A.F. (1999) *What Is This Thing Called Science?* Indianapolis: Hackett Publishing Co. Finns även på svenska: Chalmer, A.F. (2003) *Vad är vetenskap egentligen?* Nya Doxa.
Collins, H & Pinch, T. (1993) *The Golem. What Everyone should know about science*. Cambridge: Cambridge University Press.
Goldacre, B. (2008) *Bad Science*. London: HarperCollins.
Hacking, I. (2000) *The Social Construction of What?* Harvard: Harvard University Press. Finns även på svenska: Hacking, I. (2010) *Social konstruktion av vad?* Stockholm: Thales.
Hess, D.J. (1997) *Science Studies. An Advanced Introduction*. New York: New York University Press.
Klee, R. (1997) *Introduction to The Philosophy of Science. Cutting Nature at its Seams*. Oxford: Oxford University Press.
Kuhn, T.S. (1970) *The Structure of Scientific Revolutions*. Chicago: The University of Chicago Press.
Lakatos, I. & Musgrave, A. (eds.) (1970) *Criticisism and the Growth of Knowledge*. Cambridge: Cambridge University Press.
Latour, B. & Woolgar, S. (1986) *Laboratory Life. The Construction of Scientific Facts*. Chichester: Princeton University Press.
Masood, E. (2009) *Science & Islam. A History*. London: Faber & Faber.
Shapin, S. (1996) *The Scientific Revolution*. London: The University of Chicago Press.